

EUROOPA PARLAMENT

2009–2014

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon

2011/0404(COD)

21.6.2012

ARVAMUS

Esitaja: rahvusvahelise kaubanduse komisjon

Saaja: väliskomisjon

Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus ühinemiseelse abi rahastamisvahendi kohta (IPA II)
(COM(2011)0838 – C7-0491/2011 – 2011/0404(COD))

Arvamuse koostaja: Iuliu Winkler

PA_Legam

LÜHISELGITUS

Euroopa Liidu lepingu artiklis 49 on sätestatud, et liidu liikmeks astumise avalduse võib esitada iga Euroopa riik, kes austab ELi väärtusi ning võtab endale kohustuse neid edendada. ELi laienemistest on kasu saanud kõik ELi kodanikud ning see on aidanud ELil paremini valmistuda nii praeguste kui ka tulevaste probleemidega tegelemiseks.

Komisjoni ettepanekuga uue ühinemiseelse abi rahastamisvahendi (IPA II) kohta soovitakse luua kandidaatriikidele tehnilise ja finantsabi pakkumise vahend, mis aitaks neil täita ELiga ühinemiseks seatud kriteeriume. Selle eelkäija (IPA), mis kaotab kehtivuse 2013. aasta lõpus, tõestas oma kasulikkust, aidates kandidaatriike nende keeruliste olukordade lahendamisel ja jätkusuutlikkuse arendamisel.

Arvamuse koostaja väljendab heameelt komisjoni püüdluste üle pakkuda tulevikus senisest veelgi strateegilisemat, tõhusamat ja sihipärasemat ühinemiseelset abi, et saavutada kandidaatriikide ühinemisvalmiduse suurendamisel jätkusuutlikumaid tulemusi. Uue rahastamisvahendiga tuleks jätkata pürgimist üldise poliitikaeesmärgi poole, milleks on kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide toetamine nende ELiga ühinemise ettevalmistustes ning nende institutsioonide **ja majanduse** järkjärguline vastavusse viimine Euroopa Liidu normide ja poliitikaga.

Arvamuse koostaja on sügavalt veendunud, et majandusareng peab käima käsikäes poliitiliste reformidega, kuid et samas on majanduslik heaolu vajalike institutsiooniliste ja poliitiliste muutuste oluline eeltingimus. Arvamuse koostaja on seisukohal, et komisjoni ettepanekus ei ole piisavalt rõhutatud majanduse arenguga seotud küsimusi, ning esitab selle puuduse kõrvaldamiseks mitmeid muudatusettepanekuid. Täpsemalt on arvamuse koostaja meelest äärmiselt oluline, et IPA II käsitlevas määruses kuuluksid toetatavate poliitikavaldkondade hulka muu hulgas ka majanduse areng ja kaubanduskoostöö.

MUUDATUSETTEPANEKUD

Rahvusvahelise kaubanduse komisjon palub vastutaval väliskomisjonil lisada oma raportisse järgmised muudatusettepanekud:

Muudatusettepanek 1

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 4

Komisjoni ettepanek

(4) Euroopa riik, kes on esitanud liidu liikmeks saamise avalduse, saab liikmeks üksnes siis, kui on leidnud kinnitust, et ta vastab 1993. aasta juunis Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogul

Muudatusettepanek

(4) Euroopa riik, kes on esitanud liidu liikmeks saamise avalduse, saab liikmeks üksnes siis, kui on leidnud kinnitust, et ta vastab 1993. aasta juunis Kopenhaagenis toimunud Euroopa Ülemkogul

kokkulepitud *liikmesuse kriteeriumidele*, ning tingimusel, et ühinemisega ei koormata üle liidu uue liikme integreerimise võimet. Kõnealused kriteeriumid käsitlevad demokraatiat kindlustavate institutsioonide stabiilsust, õigusriiki, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset, majandusarengut, mis peab olema piisav, et tulla toime siseturu konkurentsijõudude survega, ning võimet mitte üksnes kasutada aluslepingute järgseid õigusi, vaid täita ka neis sätestatud kohustusi.

kokkulepitud *ühinemiskriteeriumidele*, ning tingimusel, et ühinemisega ei koormata üle liidu uue liikme integreerimise võimet. Kõnealused kriteeriumid käsitlevad demokraatiat kindlustavate institutsioonide stabiilsust, õigusriiki, *häid valitsemistavasid*, inimõigusi ning vähemuste austamist ja kaitset, majandusarengut, mis peab olema piisav, et tulla toime siseturu konkurentsijõudude survega, ning võimet mitte üksnes kasutada aluslepingute järgseid õigusi, vaid, *mis veelgi olulisem*, täita ka neis sätestatud kohustusi.

Muudatusettepanek 2

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 5

Komisjoni ettepanek

(5) Ühinemisprotsess põhineb objektiivsetel kriteeriumidel ja kõigi taotlejariikide võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisel. Edasiliikumine ühinemise suunas sõltub taotlejariigi suutlikkusest viia ellu reformid, mis on vajalikud, et viia riigi poliitilised, institutsioonilised, õigus-, haldus- ja majandussüsteemid vastavusse liidu eeskirjade, nõuete, poliitika ning tavadega.

Muudatusettepanek

(5) Ühinemisprotsess põhineb objektiivsetel kriteeriumidel ja kõigi taotlejariikide võrdse kohtlemise põhimõtte kohaldamisel. Edasiliikumine ühinemise suunas sõltub taotlejariigi suutlikkusest viia ellu reformid, mis on vajalikud, et viia riigi poliitilised, institutsioonilised, õigus-, haldus- ja majandussüsteemid vastavusse liidu *põhimõtete*, eeskirjade, nõuete, poliitika ning tavadega.

Muudatusettepanek 3

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 6

Komisjoni ettepanek

(6) Euroopa Ülemkogu on andnud kandidaatriigi staatuse Islandile, Montenegrole, endisele Jugoslaavia Makedoonia vabariigile *ja* Türgile. Ülemkogu on kinnitanud Albaania, Bosnia

Muudatusettepanek

(6) Euroopa Ülemkogu on andnud kandidaatriigi staatuse Islandile, Montenegrole, endisele Jugoslaavia Makedoonia vabariigile, Türgile *ja alles hiljuti ka Serbiale*. Ülemkogu on

ja Hertsegoviina, *Serbia ja ka* Kosovo, keda loetakse potentsiaalseteks kandidaatriikideks, Euroopa Liiduga ühinemise väljavaateid.

kinnitanud Albaania, Bosnia ja Hertsegoviina *ning* Kosovo, keda loetakse potentsiaalseteks kandidaatriikideks, Euroopa Liiduga ühinemise väljavaateid.

Muudatusettepanek 4

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 8

Komisjoni ettepanek

(8) Käesoleva määruse alusel tuleks abi anda kooskõlas laienemispoliitika raamistikuga, mille liit on iga abisaajariigi jaoks määratlenud ja mis kajastub komisjoni iga-aastases laienemispaketis, mis hõlmab eduaruandeid ning laienemisstrateegiat, samuti stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingutes ning Euroopa või ühinemispartnerlustes. Abi peaks peamiselt keskenduma piiratud arvule poliitikavaldkondadele, mis aitavad abisaajariikidel tugevdada demokraatlikke institutsioone ja õigusriiki, reformida kohtusüsteemi ja avalikku haldust, austada põhiõigusi ning edendada soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist. Abi peaks ühtlasi süvendama nende riikide majanduslikku ja sotsiaalset arengut, mis on aluseks aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu tegevuskavale kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegiaga ning viima need riigid *järk-järgult* vastavusse Kopenhaageni kriteeriumidega. Tugevdada tuleks finantsabi ja ühinemiseelse strateegia rakendamisel tehtud üldiste edusammude vahelist sidusust.

Muudatusettepanek

(8) Käesoleva määruse alusel tuleks abi anda kooskõlas laienemispoliitika raamistikuga, mille liit on iga abisaajariigi jaoks määratlenud ja mis kajastub komisjoni iga-aastases laienemispaketis, mis hõlmab eduaruandeid ning laienemisstrateegiat, samuti stabiliseerimis- ja assotsieerimislepingutes ning Euroopa või ühinemispartnerlustes. Abi peaks peamiselt keskenduma piiratud arvule poliitikavaldkondadele, mis aitavad abisaajariikidel tugevdada demokraatlikke institutsioone ja õigusriiki, reformida kohtusüsteemi ja avalikku haldust, austada põhiõigusi ning edendada soolist võrdõiguslikkust ja mittediskrimineerimist. Abi peaks ühtlasi süvendama nende riikide majanduslikku ja sotsiaalset arengut, mis on aluseks aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu tegevuskavale kooskõlas Euroopa 2020. aasta strateegiaga ning viima need riigid *täielikult* vastavusse Kopenhaageni kriteeriumidega. Tugevdada tuleks finantsabi ja ühinemiseelse strateegia rakendamisel tehtud üldiste edusammude vahelist sidusust.

Muudatusettepanek 5

Ettepanek võtta vastu määrus Põhjendus 13

Komisjoni ettepanek

(13) Liidu huvides on aidata kaasa **abisajariikide** jõupingutustele oma süsteemide reformimisel, **et viia need vastavusse** liidu süsteemidega. Kuna liikmesriigid ei suudaks käesoleva määruse eesmärki piisavas ulatuses saavutada ja seda on võimalik paremini saavutada liidu tasandil, siis võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei minda käesolevas määruses selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Muudatusettepanek

(13) Liidu huvides on **teha abisaajariikidega käesolevas määruses sätestatud abi rakendamisel koostööd, et** aidata kaasa **nende** jõupingutustele oma süsteemide reformimisel **ja** liidu süsteemidega **vastavusse viimisel**. Kuna liikmesriigid ei suudaks käesoleva määruse eesmärki piisavas ulatuses saavutada ja seda on võimalik paremini saavutada liidu tasandil, siis võib liit võtta vastu meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kooskõlas nimetatud artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõttega ei minda käesolevas määruses selle eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.

Selgitus

Ühinemiseelse abi edukuse eeltingimus on selle nõuetekohane kasutamine. Seetõttu on nii abisaajariikide kui ka ELi huvides teha kogu abi rakendamise protsessi käigus tihedat koostööd.

Muudatusettepanek 6

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 1 – punkt a – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

ii) inimõiguste ja põhivabaduste edendamine ning kaitsmine, vähemuste õiguste austamise suurendamine, soolise võrdõiguslikkuse, mittediskrimineerimise ja ajakirjandusvabaduse edendamine ning heanaaberlike suhete edendamine;

Muudatusettepanek

ii) inimõiguste ja põhivabaduste edendamine ning kaitsmine, vähemuste õiguste austamise suurendamine, soolise võrdõiguslikkuse, **usuvabaduse**, mittediskrimineerimise ja ajakirjandusvabaduse, **samuti muu meedia ja internetivabaduse** edendamine ning heanaaberlike suhete edendamine;

Muudatusettepanek 7

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 1 – punkt a – alapunkt v

Komisjoni ettepanek

v) kodanikuühiskonna **ja** sotsiaalse dialoogi **arendamine**;

Muudatusettepanek

v) kodanikuühiskonna **arendamine ning** sotsiaalse dialoogi **alustamine ja tugevdamine**;

Muudatusettepanek 8

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt ii

Komisjoni ettepanek

ii) liidu konkurentsisure ja turujõududega toimetulemiseks vajalikud **majandusreformid**, püüeldes samal ajal majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaeesmärkide poole;

Muudatusettepanek

ii) liidu konkurentsisure ja turujõududega toimetulemiseks vajalikud **majandus- ja fiskaalreformid, muu hulgas investeringute kaitse, konkurentsi ja riigihangete, aga ka sanitaar- ja fütosanitaareeskirjade valdkondades**, püüeldes samal ajal majandus-, sotsiaal- ja keskkonnaeesmärkide poole;

Selgitus

Abisaajariikide majanduse konkurentsivõimelisemaks muutmise põhieeldusteks on investeringute nõuetekohast kaitset, tõhusat ja läbipaistvat konkurentsi ja riigihankeid käsitlevad õigusaktid ning pidev püüe täita ELi sanitaar- ja fütosanitaareeskirju. Seetõttu on ELi toetus neis valdkondades äärmiselt vajalik.

Muudatusettepanek 9

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt ii a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

ii a) vajaduse korral abisaajariikide abistamine Maaailma Kaubandusorganisatsiooni liikmeks saamisel;

Selgitus

Praegu on kolmel Lääne-Balkani riigil (Serbia, Bosnia ja Hertsegoviina ning Montenegro) WTO vaatleja staatus. Äärmiselt tähtis on julgustada neid riike WTO liikmeks saama ning osutada neile sellega seoses vajalikku abi.

Muudatusettepanek 10

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt iii

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

iii) tööhõive ja inimkapitali arengu soodustamine;

iii) *töötuse vastu võitlemine*, tööhõive ja inimkapitali arengu soodustamine;

Muudatusettepanek 11

Ettepanek võtta vastu määrus

Artikkel 2 – lõige 1 – punkt b – alapunkt v

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

v) füüsilise kapitali arendamine, liiduga sidemete ja piirkondlike võrgustike parandamine;

v) füüsilise kapitali, *eeskätt transporditaristu* arendamine *ning* liiduga sidemete ja piirkondlike võrgustike parandamine;

Selgitus

Asjakohane transporditaristu on majandusliku arengu üks põhiline eeltingimus. Arvamuse koostaja meelest on seega vajalik seda füüsilise kapitali osa eraldi rõhutada.

Muudatusettepanek 12

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 1 – punkt c

Komisjoni ettepanek

(c) abisaajariikide suutlikkuse suurendamine, et täita liikmesusega kaasnevaid kohustusi, toetades selleks järkjärgulist *acquis communautaire*'iga ning struktuuri-, ühtekuuluvus-, põllumajandus- ja maaelu arengu fondide ning poliitikaga vastavusseviimist ning nende vastuvõtmist, rakendamist ja jõustamist;

Muudatusettepanek

(c) abisaajariikide suutlikkuse, ***eeskätt institutsioonilise ja haldussuutlikkuse*** suurendamine, et täita liikmesusega kaasnevaid kohustusi, toetades selleks järkjärgulist *acquis communautaire*'iga ning struktuuri-, ühtekuuluvus-, põllumajandus- ja maaelu arengu fondide ning poliitikaga vastavusseviimist ning nende vastuvõtmist, rakendamist ja jõustamist;

Selgitus

Abisaajariikide institutsioonilist ja haldussuutlikust viia läbi ühinemiskriteeriumite täitmiseks vajalikke reforme tuleb edendada ja toetada. Seega on oluline, et EL eraldaks sellise suutlikkuse suurendamiseks toetusi.

Muudatusettepanek 13

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 2 – lõige 2 – taane 2

Komisjoni ettepanek

– edusammud majandusreformides; sotsiaal- ja majandusarengu strateegiate usaldusväärsus ning tõhusus, edusammud aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu suunas, sealhulgas IPA abil toetatavate avaliku sektori investeeringute kaudu;

Muudatusettepanek

– edusammud majandusreformides; sotsiaal- ja majandusarengu strateegiate usaldusväärsus ning tõhusus, edusammud aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu suunas, sealhulgas IPA abil toetatavate avaliku sektori investeeringute kaudu; ***edusammud soodsa ärikeskkonna loomisel;***

Selgitus

Majandusreformide üks tähtsamaid eesmärke on prognoositava, läbipaistva ja õiglase ärikeskkonna loomine. Seega tuleks nimetatud valdkonna arengut ühinemiseelse abi

konkreetsete eesmärkide saavutamise edunäitajate seast esile tõsta.

Muudatusettepanek 14

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 3 – lõige 1 – punkt a a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

***(a a) majanduslik areng ja
kaubanduskoostöö;***

Selgitus

Üks IPA II käsitlevas määruses sätestatud abi konkreetseid eesmärke on majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse arengu toetamine aruka, jätkusuutliku ja kaasava majanduskasvu saavutamise eesmärgil. Sellegipoolest ei kuulu majanduslik areng ja kaubanduskoostöö komisjoni ettepaneku artikli 3 kohaselt toetatavate poliitikavaldkondade hulka. Arvamuse koostaja on seisukohal, et siinkohal on komisjoni ettepanekus tegemist äärmiselt suure sisulise vastuoluga, ning teeb seega ettepaneku lisada majanduslik areng ja kaubanduskoostöö ühinemiseelse abi rahastamisvahendist toetatavate poliitikavaldkondade hulka.

Muudatusettepanek 15

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 5 – lõige 2 – punkt b

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

(b) meetmete liigid, mida võib IPA alusel rahastada;

(b) meetmete liigid, mida võib IPA alusel rahastada, ning nende eeldatavad tulemused;

Selgitus

Tingimuslikkuse põhimõtte kohaselt peaks ühinemiseelne abi olema orienteeritud tulemustele. Seega on oluline visandada üldjoontes ka tulemused, mida abisaajariikidelt oodatakse.

Muudatusettepanek 16

Ettepanek võtta vastu määrus Artikkel 6 – lõige 4 a (uus)

Komisjoni ettepanek

Muudatusettepanek

4 a. Juhul kui teatava strateegiadokumendi vahehindamisel leitakse, et teatavale poliitikavaldkonnale eraldatud vahendeid ei ole kasutatud, võib kuni 20% nendest vahenditest jaotada ümber mõnele muule poliitikavaldkonnale.

Selgitus

Paindlikkus on vahendite eraldamisel oluline, kuna see võimaldab rahalisi vahendeid paremini ära kasutada ning motiveerib kasutama abi nõuetekohaselt. Seega teeb arvamuse koostaja ettepaneku, et strateegiadokumentide vahehindamise põhjal oleks võimalik konkreetsetele poliitikavaldkondadele eraldatud vahendeid ümber jaotada.

MENETLUS

Pealkiri	Ühinemiseelse abi rahastamisvahend (IPA II)
Viited	COM(2011)0838 – C7-0491/2011 – 2011/0404(COD)
Vastutav komisjon istungil teada andmise kuupäev	AFET 17.1.2012
Arvamuse esitaja(d) istungil teada andmise kuupäev	INTA 17.1.2012
Arvamuse koostaja nimetamise kuupäev	Iuliu Winkler 29.2.2012
Läbivaatamine parlamendikomisjonis	30.5.2012
Vastuvõtmise kuupäev	21.6.2012
Lõpphääletuse tulemus	+: 24 –: 2 0: 4
Lõpphääletuse ajal kohal olnud liikmed	William (The Earl of) Dartmouth, Laima Liucija Andrikiene, John Attard-Montalto, Maria Badia i Cutchet, Daniel Caspary, María Auxiliadora Correa Zamora, Marielle de Sarnez, Harlem Désir, Yannick Jadot, Metin Kazak, Franziska Keller, Bernd Lange, David Martin, Paul Murphy, Cristiana Muscardini, Franck Proust, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Niccolò Rinaldi, Helmut Scholz, Peter Šťastný, Gianluca Susta, Iuliu Winkler, Paweł Zalewski
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed	Amelia Andersdotter, George Sabin Cutaș, Syed Kamall, Elisabeth Köstinger, Marietje Schaake, Konrad Szymański, Jarosław Leszek Wałęsa, Pablo Zalba Bidegain
Lõpphääletuse ajal kohal olnud asendusliige/asendusliikmed (art 187 lg 2)	Richard Ashworth, Philip Claeys, Marielle Gallo